

1001

trafikikkerhedsrevisioner senere - hvad kan vi lære?

Trafikikkerhedsrevision bliver heldigvis mere og mere udbredt. Alligevel bliver mange projekter stadig udført uden revision. Eller revisionen bliver udført "i sidste øjeblik" - fx efter projektet er sendt i udbud, eller endda når anlægsarbejdet er gået i gang. Måske tænker bygherre, at trafikikkerhedsrevision er for dyrt eller tager for lang tid? I denne artikel har vi samlet vejtekniske og procesmæssige udfordringer, som vi ofte støder på. På baggrund heraf har vi opstillet nogle anbefalinger, som kan gøre trafikikkerhedsrevisioner endnu mere værdifulde.

AF JIMMY VALENTIN
Valentin
Trafikplanlægning
jimmy@valentintrafik.dk

AF MARIANNE RASK
VEX
mr@vex-consult.dk

**AF ERIK GERSDORFF
STILLING**
Trafikstil
egs@trafikstil.dk

Fælles erfaringsopsamling

I vores trafikikkerhedsnetværk drøfter vi løbende, hvordan vores trafikikkerhedsrevisioner kan blive bedre. I denne artikel giver vi nogle bud på, hvad der skal til for at øge værdien - og dermed opnå endnu mere trafikikkerhed i vej- og stiprojekter. Emnet er særligt aktuelt, da "større udbredelse af trafikikkerhedsrevision" er anbefalet som tiltag i Færdselsikkerhedskommissionens nye handlingsplan for trafikikkerhed.

Med udgangspunkt i en workshop og efterfølgende gennemgang af udvalgte trafikikkerhedsrevisioner har vi samlet de mest udbredte problemer, der indgår i vores revisioner. Det er interessant, at vi stort set oplever de samme problemer.

De største udfordringer i processen fra bestilling af en revision til formel afslutning er også blevet drøftet. Vi kan afsløre, at langt fra alle revisioner når helt til den formelle afslutning.

Er en trafikikkerhedsrevision pengene værd?

Det oplagte svar er ja! Tidligere undersøgelser har vist, at trafikikkerhedsrevision generelt er rentabelt, fordi trafikikkerheden bliver øget for en relativ lav omkostning.

Vi har sammenfattet de mest udbredte problemer i vores trafikikkerhedsrevisioner. Som det fremgår, er det ofte relativt billigt at løse problemerne. Og det er som regel billigst at tilrette projektet, før det bliver udført!

Fælles for de mest udbredte problemer er, at der faktisk er gode og ret præcise vejregler for næsten alle de nævnte punkter. Og vores opfattelse er, at den projekterende ofte har styr på vejreglerne og så vidt muligt indarbejder dem i projekterne. Men begrænset plads - eller økonomi - gør det næsten altid nødvendigt at søge et kompromis. »

WORKSHOP OG ERFARINGSOPSAMLING

Deltagerpanel med input til artiklen:

- Erik Gersdorff Stilling
- Jan Luxenburger
- Jimmy Valentin
- Kresten Madsen
- Marianne Rask
- Peter Søndergaard
- Rikke Hougaard Sørensen
- Steen Eisensee

Et nyt boligområde er etableret med skarpe sving og bygninger helt ud i hjørnet af krydsene. En revision på trin 1 kunne have vist, at oversigten ville blive meget dårlig.

TOP-10: MEST KOMMENTEREDE PROBLEMER I TRAFIKSIKKERHEDSREVISION

Vej- og stikryds

- Begrænset oversigt, fx pga. beplantning
- Dynamiske vejkryds og rundkørsler giver for høj fart.

Strækninger og vejens omgivelser

- Skarpe sving med manglende oversigt og uden breddeudvidelse
- For brede eller smalle veje (og stier)
- Faste genstande tæt ved vej og sti
- Autoværn er for korte og mangler sikre begyndelser og afslutninger.

Lette trafikanter bliver prioriteret sidst

- Dobbeltrettet sti trods mange sideveje
- Dybe regnbede, kun adskilt af kantsten
- P-pladser uden areal til fodgængere eller med for lidt manøvreareal
- Varelevering, der kræver bakning, er farlig for cyklister og fodgængere.

Fælles for de mest udbredte problemer er, at der faktisk er gode og ret præcise vejregler for næsten alle de nævnte punkter. Og vores opfattelse er, at den projekterende ofte har styr på vejreglerne og så vidt muligt indarbejder dem i projekterne. Men begrænset plads - eller økonomi - gør det næsten altid nødvendigt at søge et kompromis.

Her kommer trafikikkerhedsrevisionen til sin ret, fordi revisor netop kun skal forholde sig til trafikikkerheden. Det sikrer, at bygherre og projekterende bliver præsenteret for det rene trafikikkerhedsmæssige input. På denne måde bliver både revisors og projekterendes ekspertiseområder synlige for bygherre. Det klæder bygherren godt på til at træffe den endelige beslutning om, hvor øget trafikikkerhed skal indarbejdes, og hvor trafikikkerheden må vige på bekostning af andre hensyn.

God dialog øger værdien af en trafikikkerhedsrevision

Når en revisionsrapport er afleveret, skal projekterende og bygherre kommentere hvert punkt med henblik på at nå til enighed om ændringer i projektet. Når ændringer er drøftet, kan revisionen afsluttes formelt. Formålet med dette er blandt andet at sikre, at den trafikikkerhedsmæssige vinkel bliver suppleret - og udfordret - af de øvrige faglige indgangsvinkler.

De mest udbredte udfordringer i processen (se boks) viser først og fremmest, at tiden er en faktor. Ofte - men langt fra altid - er "udarbejdelse af TSR-rapport" med i projektets tidsplan. Men der er sjældent afsat tid til dialog, efter rapporten er færdig. Der er mange eksempler på, at revisionen bliver udført samtidig med, at projektet er i udbud. Det giver især projekterende store udfordringer, da der ikke er tid (eller honorar?) til at indarbejde ændringer fra revisionen.

En anden væsentlig faktor er, at nogle ændringer af projektet kræver ekstra arbejde. Her bliver der lidt for ofte henvist til eksempelvis lokalplan eller parkeringsregnskab. Disse skal naturligvis efterleves. Men når lokalplanen siger, at vejen skal være 5 meter bred og bugte sig med 90 graders sving mellem

Faste genstande bør stå mindst 30 centimeter fra stiens kant, så en let trafikant ikke rammer genstanden med styr eller pedal. Med en revision på trin 3 kunne lysmasterne være placeret korrekt uden ekstra omkostninger. Nu er det (for) dyrt at flytte alle lysmasterne.

de nye huse, er der grund til at overveje, om lokalplanen skal følges så bogstaveligt. Ofte viser en dialog med de lokalplan-kyndige hos bygherre, at både tracé og vejbredde blot er et udgangspunkt (som i øvrigt ikke nødvendigvis er fastlagt i samråd med bygherres vejafdeling).

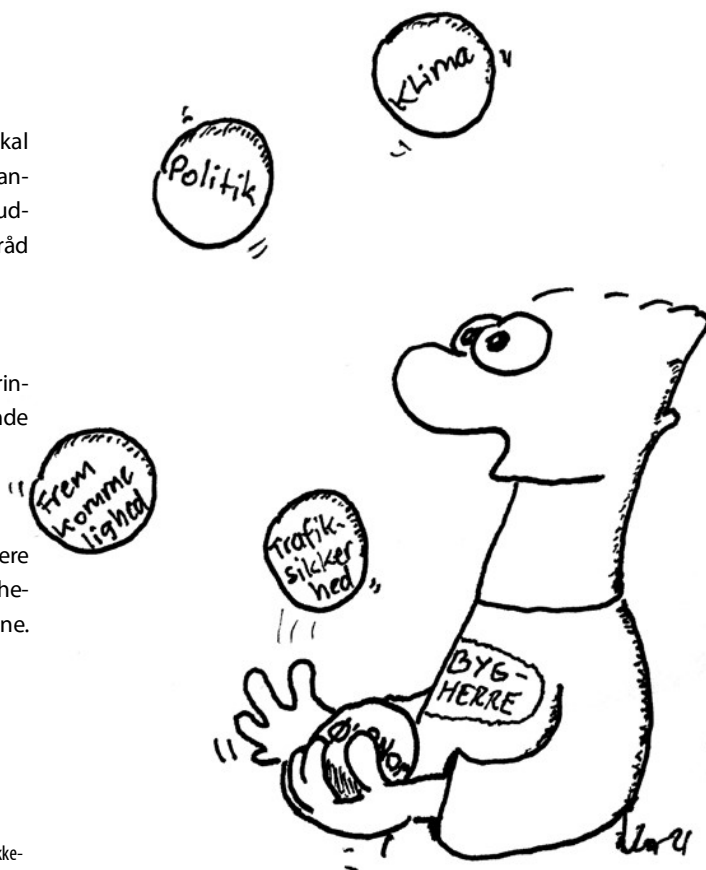
Anbefalinger efter 1001 revisioner

Med udgangspunkt i den fælles workshop har vi kogt erfaringerne fra mange års trafiksikkerhedsrevisioner ned til følgende ønsker og anbefalinger:

- **Udfør trafiksikkerhedsrevision - det betaler sig!**

Som eksemplerne viser, er det ofte næsten gratis at opnå mere trafiksikkerhed. Og rettelser på tegningen fremfor i virkeligheden sparer både penge, ærgrelse og undren blandt borgerne.

Bygherre har mange bolde i luften, og det kan være svært at give trafiksikkerheden tilstrækkelig opmærksomhed. Her kan trafiksikkerhedsrevision sørge for, at den trafiksikre løsning ikke bliver overset. Tegnet af Jan Luxenburger.

smart pedestrian

Øget trafiksikkerhed med LED markeringer.

▶ Se video på atki.dk/sp

ATKI

• **Læg dialog om revisionsrapporten ind i tidsplanen.**

Hvis dialogen mangler, er det lettere at "glemme" eller forkaste trafikikkerhedsmæssige ændringer. Men når dialogen - gerne et fælles møde - er fastlagt i tidsplanen, har alle parter bedre mulighed for at deltage konstruktivt, uden at det sker på bekostning af projekteringstid eller anlægstid.

• **Giv projekterende incitament til at tilrette projektet.**

Hvis tid og økonomi til tilretning af projektet er aftalt på forhånd, har alle parter samme interesse: At øge trafikikkerheden. Trafikkerhedsrevision ved en uvildig revisor bør indgå i udbuddet af projekteringsopgaven. Det sikrer, at tidsplan og budget giver mulighed for tilretning af projektet efter en revision.

• **Fastlæg projekttyper, hvor trafikikkerhedsrevision skal udføres.**

Som udgangspunkt er trafikikkerhedsrevision altid en god idé. For at sikre at revisionen ikke bliver glemt, kan bygherre have faste kriterier for, hvornår der skal udføres revision. Det kan fx være på alle projekter over en vis anlægssum. Det bør også gælde projekter, som er projekteret af en faggruppe, som ikke normalt arbejder med vej- og stiprojekter.

Flere undersøgelser på vej

Denne artikel har kun lige kradset i overfladen. Erfaringsopsamlingen har også resulteret i en lang bruttoliste med flere gengangere blandt problemerne. Deltagerne i vores workshop arbejder derfor nu på en uddybende vurdering af de seneste års trafikikkerhedsrevisioner. Vi håber at finde flere tiltag, som kan give revisionerne end-

nu større værdi. Erfaringerne fra dette arbejde forventer vi at dele senere på året.

Arbejdet har i øvrigt også indikeret et tilsvarende potentiale for øget udbytte af tilgængelighedsrevision. Deltagerne i workshoppen arbejder derfor på endnu en workshop med fokus på, hvordan tilgængelighedsrevisioner kan gøres endnu mere værdifulde. ●

MEST UDBREDTE UDFORDRINGER I PROCESSEN BAG TRAFIKSIKKERHEDSREVISION

Før revisionsrapport

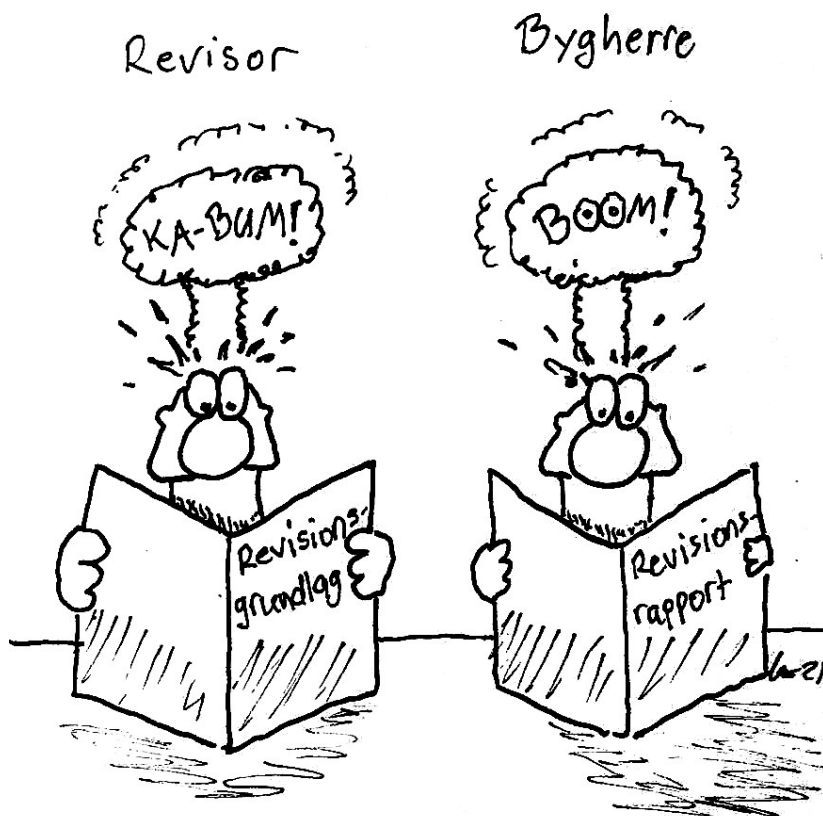
- TSR bliver fravalgt helt eller på de tidlige trin pga. tid, økonomi eller manglende kendskab.
- TSR bliver sat i gang for sent til, at ændringer er mulige.
- Uklare/halvfærdige tegninger.

Efter revisionsrapport

- Begrænset dialog efter rapport.
- Ændringer bliver fravalgt pga. lokalplan, P-regnskab osv.
- TSR bliver ikke afsluttet - derfor ingen konsensus om ændringer.
- Aftalte ændringer bliver "glemt" og ikke udført.

HVAD ER TRAFIKSIKKERHEDSREVISION?

Trafikkerhedsrevision (TSR) er en systematisk og uafhængig metode til vurdering og optimering af et vej- eller trafikprojekts trafikikkerhedsmæssige kvalitetsniveau. Formålet er at gøre nye og ombyggede veje så trafiksikre som muligt, inden de anlægges og tages i brug. Revisionen kan gennemføres på et eller flere faste stadier (trin 1-5) i projektførelset.

God planlægning af trafikikkerhedsrevisionen giver færre overraskelser - både for revisor og bygherre. Tegnet af Jan Luxenburger.